

Núm. de causa: 6000173/2016
Núm. de rotlle: TSJP-0000061/2018

SENTÈNCIA 73-2018

PARTS:

Recurrent: Sr. F.J.F.F.
Advocat: Sr. M.M.R.

Recorregut: MINISTERI FISCAL

Actors Civils:

Sres. I.Z.B., M.Z.B. i A. M.Z.B.
Advocat: Sr. J.M.R.LL.

Srs. F.M.A.F., R.M.F. i J.B.C.
Advocada: Sra. S.B.A.

Srs. J.A.P., A. A. V. i E.A.S.
Advocada: Sra. B.R.T.

Srs. J.P.B., C.B.O., M. M. S. C., M. F. B. i A.F.A.
Advocat: Sr. J.A.F.

COMPOSICIÓ DEL TRIBUNAL:

President: M. I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY
Magistrats: M. I. Sra. Marie CONTE
M. I. Sr. Yves PICOD

Andorra la Vella, dinou de desembre del dos mil divuit.

En el recurs d'apel·lació interposat contra l'Aute de data 16 de juliol del 2018, dictat pel M.I. Tribunal de Corts en el marc de la causa número 60000173/2016, seguida pel presumpte delictes major de blanqueig de diners o valors, comés en el marc d'un establiment bancari, en grup organitzat i de manera habitual contra, entre altres, F.J.F.F. els components de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia expressats al marge s'han constituït per a la vista i decisió, és ponent la M. I. **Sra. Marie CONTE.**

ANTECEDENTS DE FET

I.- RESULTANT: que per Aute de data 19 d'octubre de 2017, el M.I. Tribunal de Corts decidí celebrar el judici oral tenint per formulada l'acusació del Ministeri Fiscal contra el processat F.J.F.F. entre altres, com a responsable penalment en concepte d'autor d'un delicte major de blanqueig de diners, en el seu tipus qualificat, essent els fets comesos en grup organitzat, en establiment bancari i de manera habitual.

II.- RESULTANT: que mitjançant Aute de data 16 de juliol de 2018, el M.I. Tribunal de Corts, i considerant que el Ministeri Fiscal en el seu escrit de qualificació provisional, sol·licitava per l'acusat una pena de multa en la quantia de sis milions (6.000.000) d'euros, va decidir als efectes de garantir l'eventual responsabilitat pecuniària;

Primer. Ordenar la prohibició d'alienació i l'embargament de tots els béns immobles, valors mobiliaris i béns mobles que constin en els registres administratius del Principat i dels que sigui titular l'acusat F.J.F.F. oficiant als Notaris de les Valls i a la Cambra de Notaris.

Segon. Oficiar als Notaris de les Valls i a la Cambra de Notaris per a que informin si els consta que des de la data del 23 de juliol del 2015 fins a l'actualitat l'acusat va efectuar algun acte de disposició sobre béns immobles o valors mobiliaris.

Tercer. Oficiar al Departament de Tributs i Fronteres per a que informés de les declaracions de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques dels darrers exercicis fiscals que hagi presentat l'acusat F.J.F.F.

III.- RESULTANT: que contra l'esmentat aute i per escrit de data 2 d'agost del 2018, interposà recurs d'apel·lació l'advocat defensor de F.J.F.F. sol·licitant la reforma d'aquesta decisió en el sentit de deixar sense efecte les mesures cautelars patrimonials adoptades, així com tots els actes d'investigació adoptats pel Tribunal, destruint qualsevol informació obtinguda al respecte, abans de la resolució del present recurs, i manifestant que:

- D'una part, el M.I. Tribunal de Corts no té competència ni es troba legitimat per ordenar les mesures adoptades, perquè el Codi de procediment penal no preveu aquesta facultat en relació a l'eventual pena de multa, i d'una altra part, no correspon al Tribunal dictar autes d'investigació o instrucció sobre eventuais conductes delictives que no són objecte de la causa en curs.

- Com preveuen els articles 112 a 118 del Codi de Procediment penal, la facultat de procedir a l'embargament o segrest de béns mobles o immobles o crèdits, correspon al Batlle instructor i no al Tribunal i la finalitat de la mesura respon no a una eventual pena de multa, sinó únicament a la responsabilitat civil.
- La interpretació restrictiva de les normes penals impossibilita l'adopció de mesures de caràcter patrimonial que no es trobin expressament previstes a l'ordenament jurídic del Principat.
- Les mesures d'investigació adoptades pel M.I. Tribunal de Corts en els apartats Segon i Tercer de la seva decisió, quina finalitat és investigar unes eventuales conductes per part dels processats en relació del seu patrimoni, i que no tenen relació amb els delictes enjudiciats, no responen a una actuació legal i raonable.

IV.- RESULTANT: que el Ministeri Fiscal s'oposa al recurs formulat, considerant que el M.I. Tribunal de Corts es troba habilitat per adoptar mesures cautelars de caràcter personal o real, per tal d'assegurar la decisió final que es pugui arribar a determinar per mitjà de sentència, i que existeix la possibilitat d'adopció de mesures cautelars de caràcter real amb la finalitat d'assegurar qualsevol responsabilitat pecuniària, la qual no es limita només a la responsabilitat civil, i que aquestes mesures de caràcter real adoptades pel Tribunal no suposen cap perjudicament sobre els fons de l'assumpte.

V.- RESULTANT: que també s'oposen al recurs formulat, el Sr. J. M. R.LL., advocat de les Sres. I.Z.B., M.Z.B. i A.M.Z.B., la Sra. S.B.A. advocada dels Srs. F.M.A.F., R.M.F. i J.B.C, la Sra. B.R.T. advocada dels Srs. J. A. P., A.A.V. i E. A.S., i el Sr. J.A.F. advocat dels Srs. J.P.B., Concepció B.O., M. M.S.C. M.F.B. i A.F.A., en considerar que l'aute recorregut és ajustat a dret.

FONAMENTS DE DRET

I.- CONSIDERANT: que respecte a la competència del M.I. Tribunal de Corts per adoptar les mesures cautelars de prohibició d'alienació i d'embargament discutides, convé observar en primer lloc, que el principi de la interpretació estricta de la llei penal, no imposa una interpretació literal de la llei i que sí és evident que les jurisdiccions es refereixen en primer lloc a la lletra del text, també han d'emancipar-se d'aquest, quan llur escrupolós respecte condueix a un resultat il·lògic o absurd, per procedir a una interpretació teleològica recercant la "ratio legis", és a dir, la voluntat declarada o presumpta del legislador.

És cert que els articles 103 a 111 del Codi de procediment penal, que reconeixen al Batlle instructor la possibilitat d'adoptar mesures de caràcter personal sobre els encausats -com la presó provisional- o la possibilitat de substituir-la entre altres, per la prestació d'una fiança o d'ordenar mesures de naturalesa patrimonial –com el pagament d'una fiança o l'embargament de béns- essent també el Batlle instructor i durant la instrucció de la causa, competent per modificar les condicions de l'embargament, especialment a favor de l'encausat.

El Codi de procediment penal no inclou expressament la mateixa facultat en els articles 123 i 124, inclosos en el capítol I del Títol Tercer del mateix codi i relatius a les actuacions prèvies del M.I. Tribunal de Corts.

Nogensmenys, s'ha de considerar que una vegada tramés el procediment al M.I. Tribunal de Corts, aquest assumeix les facultats del Batlle instructor en quant a les mesures cautelars de caràcter real, així com a les mesures de caràcter personal que afectin a l'encausat.

Una altra interpretació de la llei, que atorgui únicament al Batlle instructor la competència d'ordenar mesures cautelars de caràcter real derivaria en una situació il·lògica i absurda, consistent en l'existència d'un buit jurídic entre l'acte de conclusió de sumari i la decisió sobre el fons, no trobant-se cap òrgan jurisdiccional habilitat durant aquest període, per l'adopció, l'extinció o les eventuais modificacions de les mesures cautelars a adoptar sobre les persones o els patrimonis dels encausats. A més, la competència del M.I. Tribunal de Corts per adoptar mesures cautelars de caràcter real, es dedueix de les disposicions de l'article 198.2 del Codi de procediment penal, relatiu als efectes del recurs d'apel·lació respecte de les decisions del M.I. Tribunal de Corts, atorgant la facultat al Tribunal competent per entendre del recurs, per modificar, en tot moment, les situacions relatives a la presó provisional o a les mesures d'assegurament real adoptades.

Finalment, procedeix posar de relleu que la mesura de caràcter real adoptada sigui pel Batlle instructor, sigui pel Tribunal, és una mesura cautelar destinada a garantir l'execució d'una eventual condemna i no constitutiva d'un prejudicament de la causa.

II.- CONSIDERANT: que l'avui recurrent discuteix també, la facultat del M.I. Tribunal de Corts d'adoptar mesures cautelars de caràcter real per garantir el pagament d'una pena de multa.

Nogensmenys, s'ha de considerar que existeix la possibilitat d'adopció de mesures cautelars de caràcter real amb la finalitat d'assegurar qualsevol responsabilitat pecuniària del encausats i no únicament la responsabilitat civil.

En efecte, i en aquest sentit, l'article 100 del Codi de procediment penal, que atorga la potestat al Batlle instructor de disposar que el processat presti fiança per assegurar les responsabilitats que puguin declarar-se procedents, no fa referència a la responsabilitat civil però sí de manera general a les responsabilitats. L'article 113 del mateix codi preveu que la fiança prestada per respondre de la compareixença del processat, també serveix per satisfer les despeses judicials causades, sense perjudici que respongui també de la responsabilitat civil "*a més dels embargaments que es practiquen d'acord amb l'ordre establert a l'article 176*". Ara bé, l'article 176 disposa que "*si els béns del condemnat no són suficients per cobrir totes les responsabilitats pecuniàries, aquestes han de ser satisfetes per l'ordre següent: 1) la reparació dels danys i la indemnització del perjudici, 2) les despeses judicials i 3) les multes*", i se'n dedueix necessàriament d'aquest text, que una mesura cautelar de caràcter real, com un embargament, es troba també destinada a garantir el pagament d'un eventual multa imposada a l'encausat per la decisió sobre el fons.

III.- CONSIDERANT: que en quant a la decisió del M.I. Tribunal de Corts enunciada en els apartats Segon i Tercer del fallo de l'aute recorregut i consistents en verificar si l'acusat va efectuar, des del mes de juliol de 2015, altres actes de disposició sobre béns mobles, immobles o valors mobiliaris, i a l'obtenció d'informació sobre les declaracions d'impostos sobre la renda de les persones físiques dels darrers exercicis fiscals, convé recordar que només es troba enjudiciat davant el M.I. Tribunal de Corts, un delictes major de blanqueig de diners o valors i que la investigació ordenada consisteix en verificar unes eventuales conductes per part del processat en relació al seu patrimoni, no tenint cap relació amb el delictes perseguit.

No n'apareix en el marc de la decisió d'ordenar embargaments o altres mesures cautelars reals, la utilitat i la idoneïtat de les investigacions acordades. En la hipòtesi de l'existència d'un acte de disposició anterior, sobre els béns de l'encausat, només es podria constatar la comissió d'un eventual delictes diferent del delictes enjudiciat, fonamentada sobre informacions que el Tribunal no ostenta la potestat de buscar, per tant l'aute recorregut ha de ser reformat pel que fa a les mesures d'investigació acordades en els apartats Segon i Tercer de la decisió.

IV.- CONSIDERANT: que procedeix estimar parcialment el recurs i confirmar l'aute recorregut en el sentit expressat en l'anterior Considerant.

Vistes la Constitució, El Codi Penal, el Codi de Procediment Penal, la jurisprudència d'aplicació, i altres fonts del Dret del Principat d'Andorra,

DECISIÓ

La Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, en nom del poble andorrà, decideix:

1.- Estimar parcialment el recurs d'apel·lació interposat per la representació lletrada del Sr. F.J.F.F. en data 2 d'agost de 2018.

2.- Reformar parcialment l'aute recorregut en el sentit de deixar sense efecte les mesures d'investigació acordades en els apartats Segon i Tercer de la decisió impugnada.

3.- Confirmar l'aute recorregut pel que fa a la prohibició d'alienació i l'embargament de tots els béns immobles, valors mobiliaris i béns mobles, ordenat.

4.- Declarar d'ofici les despeses processals causades pel present recurs.

Aquesta sentència és ferma i executiva.

Així, per aquesta nostra sentència, definitivament jutjant, ho manem i signem.